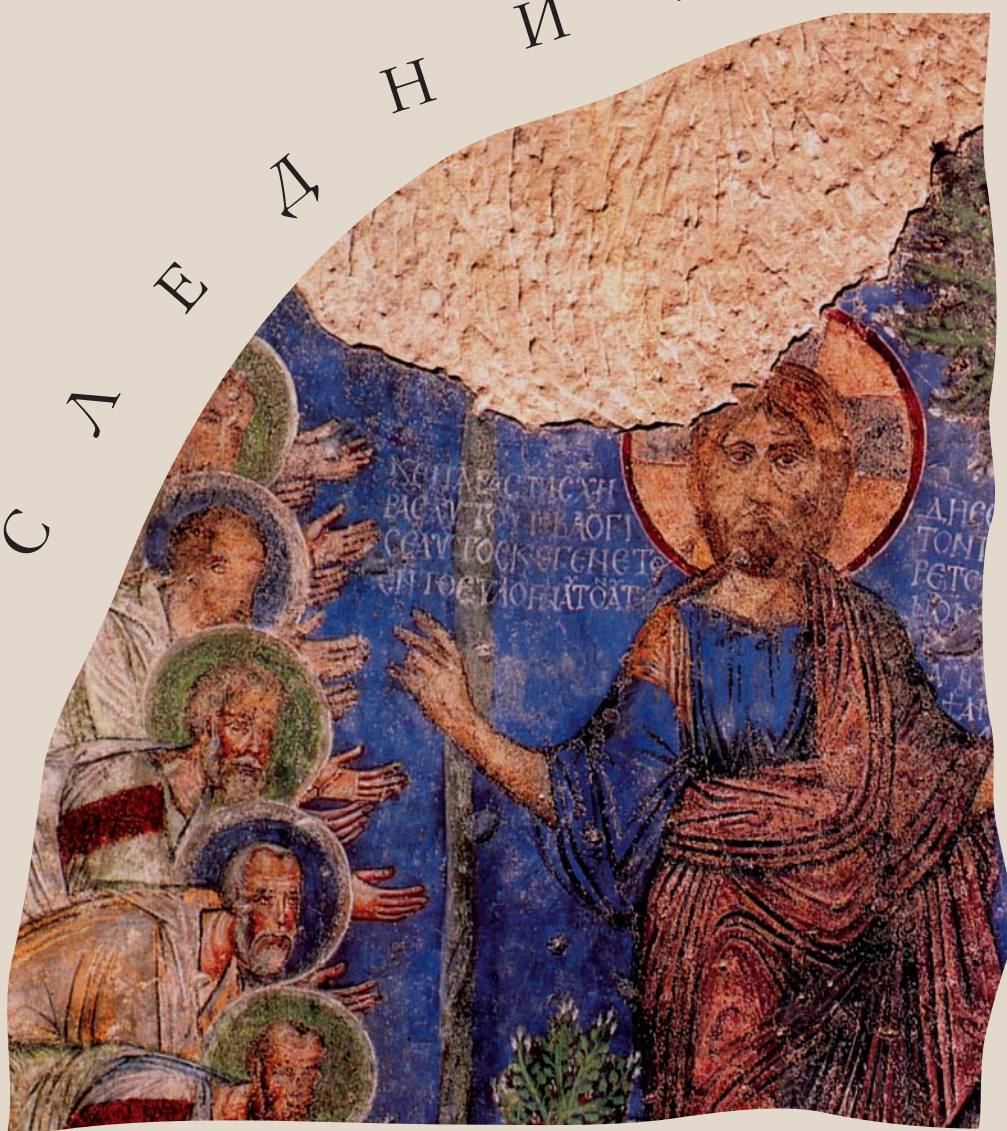

СТРУМИЧКИ

ЗАПОСЛАЕНИТЕ

МИТРОПОЛУИТ НАПОУЛИТ

С Л

У
Ч
У

Која е тактиката на дејствување на бившиот Митрополит Повардарски од она што можеме да го забележиме во случувањата поврзани со него во изминатите две години? Ајде да се присетиме сите: секогаш најпрво предизвикува некаков инцидент, а откако надлежните државни органи (а не Црквата) ќе реагираат согласно важечкиот Закон и ќе го осудат тоа негово однесување, тогаш тој и неколкутемина негови следбеници, по цел свет, а особено кај сестринските Православни Цркви, дезинформираат и се прикажуваат како маченици на верата, истовремено оцрнувајќи го Епископатот на Македонската Православна Црква.

В
А
Н
А

Едно е органите на извршната и на судската власт да го прогонуваат и да го судат некого без никаква причина, а друго е да го прогонуваат и да го судат заради нарушување на туѓо владение, или заради јавна навреда врз верска основа или заради некое друго кривично дело. Во Република Македонија постојат повеќе верски заедници, но ниту една не го узурпира имотот на некоја друга и ниту една во своите верски календари и во своите јавни гласила, ниту во печатените и електронските медиуми, не ги навредува највисоките претставници на некоја друга верска заедница. Ако ова се случи, тогаш органите на извршната и на судската власт, нормално, ќе интервенираат. Некогаш по службена должност, некогаш по барање на оној што претрпел штета, во зависност од делото. Сите видовме како бугарската држава го заштити имотот и интегритетот на Бугарската Православна Црква.

Познато е и дека ниту еден Епископ не може да богослужи во друга епархија без дозвола на домашниот Епископ. Ниту еден од Епископите

СТРУМИЧКИ

дури, не може да богослужи во битолскиот соборен храм без дозвола на Митрополитот Петар, а камо ли бившиот Повардарски Митрополит, кој е и расчинет од Синодот на Македонската Православна Црква. Ова строго црковно правило не му е непознато нему. Напротив, затоа што му е многу добро познато, не ни останува друга можност освен да донесеме заклучок дека тоа го прави намерно и свесно. Затоа велíme дека бившиот Повардарски Митрополит свесно предизвика инцидент во храмот Божји во Битола, не сакајќи да си замине оттаму откако беше убаво замолен. Секако, потоа следеше интервенција на полицијата, а и од надлежниот суд доби условна казна затвор. А за она што, заедно со своите следбеници, го зборува и пишува против Епископите на Македонската Православна Црква во пишаните и во електронските медиуми, што да кажеме? Тоа самото најпрво за нив говори, но во понатамошниот дел од текстот ќе го анализираме накратко и овој момент како многу интересен и индикативен.

Дека сето тоа се попусти обиди на очаен човек кој сака да го сврти вниманието на правослаvnата јавност врз себе и да го прикрие суровиот за него факт дека е пастир без стадо на сите им е веќе јасно.

Така, најновата информација што ја имаме за неговата последна провакација е дека покренува судска постапка против сите архиереи на

Синодот на Македонската Православна Црква без да ја има потребната дозвола за тоа од Светиот Собор на Српската Православна Црква. Според карактерот на досегашните негови чекори, станува очигледно дека се работи за обид со ова да ги наведе Епископите на Синодот на Македонската Православна Црква тие самите да преземат таков чекор против српските архиереи учесници во тој суд. Ваквиот потег би му овозможил и натаму да ја прикажува Македонската Православна Црква како расколничка организација, водена од пастири кои не сакаат канонско и евхаристиско единство со Српската Православна Црква ниту со останатите сестрински Православни Цркви - и со тоа да издејствува дозвола од Соборот на Српската Православна Црква да покрене судска постапка против сите архиереи на Синодот на Македонската Православна Црква. Ова, се разбира, би водело кон натамошно меѓусебно разединување и оддалечување на Епископатите на двете помесни Цркви. Сето ова е многу погубно да се случи во моментот кога сме најблиску до заеднички договор, отпосле восогласувањето на сите наши теолошки ставови во Нишкиот работен документ. На ова место уште да се потсетиме што поучуваше мојот Старец за умносрдечната молитва како критериум на вистинското мачеништво: ...Бог не допушта искушение поголемо од нашите сили.

М И Т Р О П О У Л И Т

Тоа значи дека на различните нивоа од духовниот раст нам ни се случуваат соодветни искушенија, но не заради пад (иако таа можност е секогаш многу реална), туку секогаш заради наше покајание и духовно восовршување. На првото ниво, кога нашето срце е сè уште заробено од страстите, демонот напаѓа од внатре, затоа што има слободен пристап, но само со интензитет на предизвикување помисли, чувства и желби. На ова ниво уште сме дел од светот. На второто ниво, кога нашето срце е доволно очистено од страстите, демонот не може да нападне од внатре, односно заради чистотата на срцето таквиот вид напад не му е доволен за да предизвика пад и затоа тогаш нападот се случува преку луѓе коишто се робови на страстите, а подбужнати од него. На ова ниво, не сме повеќе дел од светот. *Да бевте од овој свет, иогаши светиот ќе го љубеше своето* (немаше да ве напаѓа); *но бидејќи не сите од светиот туку Јас ве избрав од светиот - затоа светиот и ве мрази* (Јован 15, 19). Нападот преку луѓе е пореален и секогаш доволно силен за да го разбуди и поттикне недопреобразениот дел од страстите и да создаде услови за наш пад. Видливиот напад преку луѓе, иако на почетокот е насочен кон поттикнување на сите недопреобразени страсти во нас, на крајот, откако нема да успее, секогаш се сведува на јавно непријателство и омраза. Ова е неопходен стадиум низ кој мора да помине секој подвижник на умносрдечната молитва, којшто одговарајќи со љубов на секое

непријателство се удостојува со дарот на премин од 'просветлување' кон 'обожение'. Ако Бог преку Својата Промисла не ги дозираше на овој начин искушенијата, никој немаше да види ни восовршување ни спасение. Затоа, секој што доживува јавно непријателство и омраза, а нема умносрдечна молитва, поарно нека се запраша каде духовно згрешил (односно погрешно проценил одредена ситуација) отколку да се смета себеси за маченик, за последната прелест да не биде поголема од првата.

И уште еднаш сакаме да ги негираме нивните веќе бесрамни тврдења дека се прогонети: *...никој не ги сиречува во нивниите собирања ио неколкуите ирвајќи ситанови и вили. Секако, иолицјата сиред важечкиот Закон должна е да инирвенира, но иаа иоа не го ирави. Нију иак Црквата го бара иоа од иолицјата, зашто, ако го иобараше, иолицјата ќе мораше да инирвенира, инаку ќе беше обвинета дека не иосиатува сиред Законом. Нију иак некој друг државен орган од извршната и од судската власи го бара иоа од иолицјата. Значи, и иокрај јасниите ироисци, иосиои една свесна иолеранција од сирана на државниите органи на Република Македонија и од сирана на Црквата во однос на нивниите нелегални (од асикиот на важечкиот Закон) собранија, а заради смирување на сосиојбиите. Тие и самиите иоа го чувствуваше и го знаше и затоа слободно се собираше, иа слушаме дека дури и на нивниот web site*

С Т Р У М И Ч К И

*може да се види презентацијата од
ише нивни собранија. Значи, доколку
би сакала полицијата да ги гони, над-
лежниите служби би можеле и оштре
да ги користиат информациите и
сликите од самиот web site, но
шоа не се случува.*

Значи, еден дел од тактиката на бившиот Повардарски Митрополит и на неговите приврзаници за свртување внимание кон себе е предизвикувањето инциденти и глумење маченици, а другиот дел е - ќе го наречеме јавна остра осуда и критика на Епископите на Македонската Православна Црква. Што е индикативно, не критика и осуда на некој Епископ поединечно туку на сите, заедно. Зарем не се најде барем некој добар меѓу нив? Зарем не се најде некој што се вложува себеси за единството на Црквите? Ваквиот деструктивен настап самиот по себе е доволен предизвик за анализа, без да навлегуваме во фактот дека нивната критика најчесто содржински е безочна лага и клевета, и тоа насочена кон своите духовни отци од кои го примиле и монашкиот и свештеничкиот чин.

На сите ни е јасно дека целта на ваквиот нивен настап е отргнување на што повеќе членови на народот Божји од Епископите на Македонската Православна Црква и нивно привлекување кон себе. Тоа е јасно. Но зошто тоа го прават на ваков насилнички, недуховен начин, а не на единствениот правилен начин, тој што ни го покажа Богочовекот? Богочовекот Христос го

спасува човекот не преку издавање наредби од небото и преку демонстрација на сила, како некој властодржец и судија, туку напротив, Христос ни се објави Себеси преку љубовно поистоветување, преземајќи ја нашата падната човечка состојба (освен гревот), правејќи ја Своја сопствена, и на тој начин ги совлада злото, гревот и смртта. Зошто, уште еднаш се прашуваме, не го следат примерот на Богочовекот Христос, Кој е единствен и незаменлив критериум на нашиот подвиг, особено на монашкиот?

Одговорот на ова прашање ќе го добиеме во кратката анализа на нивниот духовен профил како луѓе. Сите тие се луѓе што во својот неколкугодишен духовен живот смениле по три или четири епархии и по пет или шест манастири. Еве, во првата епархија и во првиот манастир и кај првиот духовен отец човечки е да прифатиме дека имале некаква оправдана причина што си заминале. Но што им недостасуваше во останатите? Не рекле напразно Светите отци 'оној што не го бидува на едно место, вообичаено, не го бидува никаде!' Како што вели мојот Старец, духовниот поредок за почетниците наложува во случај да го напуштиме духовниот отец а сè уште не сме го стекнале Божјиот дар на умносрдечна молитва (како што тие го немаат стекнато), задолжително треба да побараме друг духовен отец, кој духовно ќе нè раководи сè до моментот на очистувањето на срцето и пројавувањето на Божествената

М И Т Р О П О У Л И Т Н А П О У Л И М Т

благодат во него, сè до моментот на откривање на 'местото на срцето' и на Божјиот дар на потекување на умносрдечната молитва. Потоа сме слободни. Друг пат нема.

Но, луѓето од нашата анализа обземе-мени, свесно или несвесно, од антиисихастички дух, побараа манастири во кои тие самите ќе бидат духовници и побараа Епископи кои нив ќе ги слушаат, а не места и духовни отци пред кои тие ќе бидат послушни. И нормално, не најдоа. И затоа сменија толку епархии и толку манастири за на крајот, административно, и Црква да сменат. Дали тука ќе застанат? Дали тоа ќе биде и крајот? Нашиот народ вели 'дрво кое повеќепати ќе се пресади не носи плод'. Ете зошто овие луѓе ја немаат таа внатрешна сигурност и не можат со свои лични плодови да привлечат некого, туку се служат со клевети и лаги, со судење и осудување. *А плодови на Духот е: љубовта, радоста, мирот, долготрпеливоста, добротата, милосрдноста, верата, кротоста, воздржливоста. Против такви нема закон* (Гал. 5, 22). Видовте?

...Против таквите нема закон. Согласно преданието на Светите отци сите овие дарови се слеваат во совршениот дар Божји на умносрдечната молитва.

Кога станува збор за умносрдечната молитва, сходно на поуките на мојот Старец, интересно е да го знаеме следново: сè што се однесува на догмите, каноните, литургискиот и аскетско-исихастичкиот живот на нашата вера и Црква е напишано

С Т Р У М И Ч К И

и може да се прочита и научи, сè - па дури и теоретскиот дел за умносрдечната молитва. Но додека нашите теолози денес покажуваат спремност за сè да зборуваат, да поучуваат и да пишуваат, многу се ретки отците, денес и низ вековите, што зборуваат, пишуваат и поучуваат за умносрдечната молитва. Особено за неа никој, од оние што не ја познаваат опитно, не се осмелува да поучува усно или писмено ако знае дека во близина постои човек којшто од опит ја познава и којшто со неа и заради неа живее.

Ете затоа никогаш од духовниците на Српскиот егзархат не слушнавме слово за умносрдечната молитва. Ете затоа никогаш од нив не прочитавме нешто за умносрдечната молитва. Ете затоа никој, никогаш и никаде од нивните духовни чеда не слушна и не прочита од нив слово за умносрдечната молитва. Како што тргнале, ниту ќе чуе ниту ќе прочита. Ете затоа се служат со осуда и критика на Епископите на Македонската Православна Црква како начин на одвлекување на духовни чеда од своите отци и како нивен начин на привлекување на свои приврзаници. Ете затоа на овој начин, а не со плодовите на Духот, се обидуваат да го привлечат вниманието и симпатиите на останатите помесни Православни Цркви кон себе. Затоа, секојпат кога така јавно ќе клеветат и навредуваат на највулгарен начин, само ним својствен во последно време, добро е за нив и за нивното духовно созревање да бидат тужени пред надлежниот граѓански суд, за да го напуштат таквиот пат како начин на придобивање на следбеници, а да го одберат вистинскиот пат на внатрешно восовршување и здобивање со плодовите на Духот. Веруваме дека во секое цивилизирано општество би наишле на сличен прием и реакција од страна на власта, со оглед дека таа преку правниот систем ги штити вредностите на граѓанското општество на соодветен начин.

Која е целната група на ваквата тактика и пропаганда? Ако целна група се оние верни чеда на Македонската Православна Црква кои освестено, под духовно раководство на своите духовни отци, се подвизуваат во православниот духовен живот, тука промашиле. Одвај неколку десетици нивни духовни чеда останаа со нив, а останатите, многукратно побројни - со духовните отци од Македонската Православна Црква. Ако целна група се номиналните христијани, оние што заради обичај и традиција одат во црква на поголемите празници - и тука промашиле. Затоа што таквите верници не се заинтересирани за содржината на нивната просрпска пропаганда, а тие самите веќе ги немаат и манастирите во кои порано ги ловеа. Ако целна група на нивната пропаганда се оние што не веруваат, нив можат само уште повеќе да ги збунат и да ги одвратат од верата. Ако пак целна група на нивната пропаганда се помесните сестрински Православни Цркви, тука делумно имаат некој успех, кој во многу зависи од политичките прилики и интереси. Но, според познатата поговорка, никој не може да лаже многу луѓе многу време. Суровиот за нив факт дека пастирски го промашија македонскиот народ не ќе

М И Т Р О П О У Л И Т Н А П О У Л И Т

можат долго да го кријат ни кај оние што успеале да ги заведат. Да се потсетиме уште еднаш накратко во што е суштината на спорот помеѓу Македонската Православна Црква и Српската Православна Црква. За ова да ни стане појасно, наједноставно е да потсетиме на нашите претходни анализи и на заклучоците што ги изведовме врз основа на непосредното членување во Комисијата на Македонската Православна Црква за разговори со Српската Православна Црква:

И уште еднаш, ѝо којзнае кој ѝаѝ да ѝовѝориме: не ѝосѝои боѝословски или еклисиолошки или канонски сѝор ѝомеѝу Македонската Православна Црква и Српската Православна Црква. Не ја ѝодиѝајѝе расѝраваѝа на ѝѝоа ниво! Сиѝе ѝрашања од канонски, лиѝтурѝиски, боѝословски, црковен карактер беа задоволѝително решени со Нишкиоѝ работен документ и заѝѝоа нашаѝа Комисија ѝо ѝоѝѝиѝа. Осѝанаа сѝорни само две ѝрашања, за српската Комисија. Едноѝѝо беше дали веќе восоѝласенаѝа содржина од Нишкиоѝ работен документ иѝѝо се однесува до сѝаѝѝусоѝ на нашаѝа Црква да се формулира со терминоѝ ‘самосѝојностѝ’ или со ‘авѝономија’. Сиѝе делеѝаѝи во српската Комисија се сложија за терминоѝ ‘самосѝојностѝ’, освен еден, и ѝласоѝ на ѝѝој еден ѝобеди,

заѝѝоа иѝѝо изѝледа осѝанаѝиѝѝе не сакаа да се ѝокажаѝ како ѝоѝѝоѝуваѝи на српскиѝе национални инѝереси во очѝѝе на Собороѝ на Српската Православна Црква, а со ѝѝоа да излезаѝ и од ѝрпката за ѝаѝѝријарѝиски ѝресѝѝол. Поинаку не е објасниво како ѝласоѝ на само еден член од Комисијаѝа можеше да надвлее, со оѝлед дека дури не е ни ѝреѝседаѝел на Комисијаѝа. Но, сиѝурни сме дека ѝѝој ѝтермин на крајоѝ ке биде ѝрифѝен, а дека сеѝа српскиѝе

Еѝискоѝи не ѝоѝуѝѝааѝи и ѝо држаѝ како адуѝ за ѝазарење. Секако, забораваѝ дека ние немаме со иѝѝо да се ѝазариме. Вѝорѝѝо сѝорно ѝрашање, за некои српски Еѝискоѝи, е имеѝо, ‘Македонска Православна Црква’. Треба некој да е ѝѝѝѝален безумник за да не му е јасно зоѝѝѝо е сѝорно ова ѝрашање. Заѝѝоа иѝѝо имеѝо

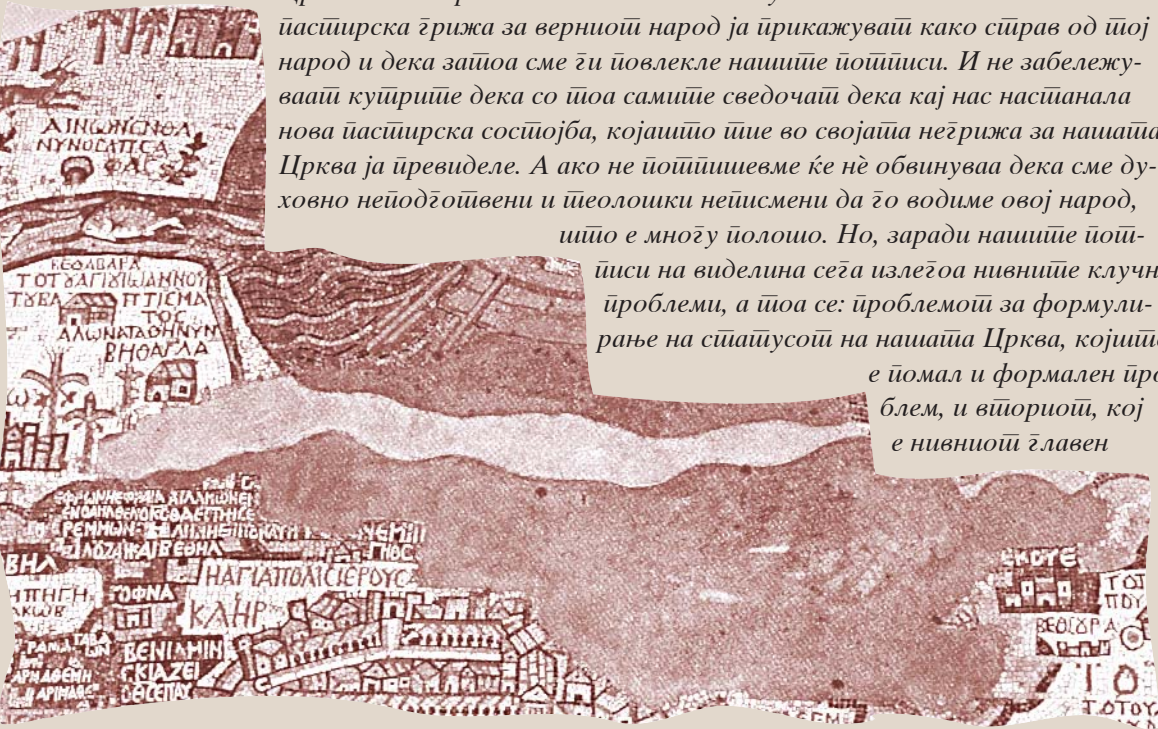
на нашаѝа Црква не е доѝмаѝиско ѝрашање и како ѝаѝѝо не може да се ѝојави како ѝредметѝ на сѝор ѝомеѝу двеѝѝе Цркви. Усѝѝавноѝѝо име на нашаѝа Црква за Еѝискоѝиѝѝе на Македонската Православна Црква е ѝасѝѝирско ѝрашање. Каѝѝо ѝрашање е ѝѝоа за Еѝискоѝиѝѝе на Српската Православна Црква, особено коѝа знаеме дека ѝѝоа не е ниѝѝу доѝмаѝиско ниѝѝу ѝаѝ ѝасѝѝирско ѝрашање за нив - самѝѝѝе нека ни одѝѝоратѝ!?

СТРУМИЧКИ

Ние, како Комисија, уишше на самиоѝ рабоѝен сосѝанок (а ѝоа сѝои негде во заѝиснициѝе, и наши и нивни) ги ѝредуѝредивме дека без ѝерминоѝ ‘самосѝој-носѝ’ и без имеѝо ‘Македонска Православна Црква’ нема да има никаков дозѝовор со нив ниѝу ваков дозѝовор може да ѝомине кај Свеѝшоѝ Архиереѝски Синод на Македонскаѝа Православна Црква, кај клироѝи и кај верниоѝи народ. Сиѝурни бевме дека и овој рабоѝен докуменѝ, како и бројниѝе ѝред ѝоа, како ѝасѝирски недооформен, ќе биде враѝен од Свеѝшоѝ Архиереѝски Синод на Македонскаѝа Православна Црква на ѝовѝорна дорабоѝка. Овие наши ѝредуѝредувања ги ѝоѝврдија и бурниѝе реаѝирања на јавносѝа во Реѝублика Македонија и од ѝој моменѝи овие две ѝрашања, ѝолиѝиѝчки сѝорни и чувсѝвиѝиелни за некои срѝски Еѝискоѝи, сѝанаа и акѝуелни ѝасѝирски ѝрашања за Свеѝшоѝ Архиереѝски Синод на Македонскаѝа Православна Црква.

Ова реаѝирање на јавносѝа намесѝо да ѝридонесе некои Еѝискоѝи од Срѝскаѝа Православна Црква да ја разберат нашиѝа ѝасѝирска ѝозиѝија и вооѝиѝио ѝасѝирскаѝа сосѝојба во Реѝублика Македонија, ѝредизвика уишше еден експремен ѝоѝеѝ од нивна сѝрана, а ѝоа е обидоѝи за формирање на ѝаралелна црковна ерархија во Реѝублика Македонија. Но, добро е, уишше еднаш велам, иѝио зѝо ѝоѝишавме рабоѝниоѝи докуменѝ од Ниш, заѝоа иѝио сега ѝред сѝиѝе Православни Цркви некои срѝски Еѝискоѝи не обвинуваат за ѝлашливосѝи и нашиѝа ѝасѝирска зрѝижа за верниоѝи народ ја ѝрикажуваѝи како сѝрав од ѝој народ и дека заѝоа сме ги ѝовлекле нашиѝе ѝоѝиѝиси. И не забележуваѝи куѝриѝе дека со ѝоа самиѝе сведочаѝи дека кај нас насѝанала нова ѝасѝирска сосѝојба, којаѝиѝо ѝиѝе во својаѝа незрѝижа за нашиѝа Црква ја ѝревиделе. А ако не ѝоѝиѝишевме ќе не обвинуваа дека сме духовно неѝодзѝоѝвени и ѝеолошки неѝисмени да зѝо водиме овој народ,

иѝио е многу ѝолошо. Но, заради нашиѝе ѝоѝиѝиси на виделина сега излегоа нивниѝе клучни ѝроблеми, а ѝоа се: ѝроблемоѝи за формулирање на сѝаѝусоѝи на нашиѝа Црква, коѝиѝо е ѝомал и формален ѝроблем, и виѝориоѝи, коѝи е нивниоѝи злавен

М И Т Р О П О У Л И Т Н А П О У Л И Т

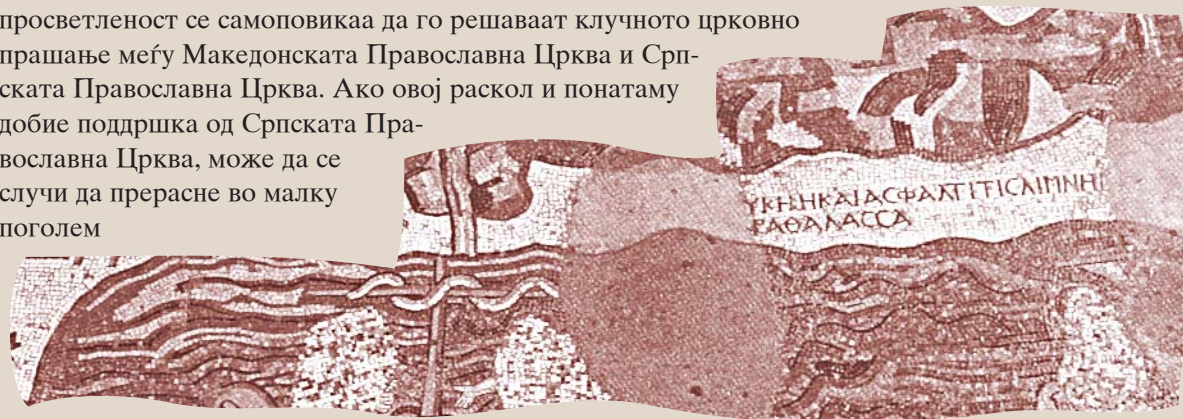
проблем, името 'Македонска Православна Црква'.

И уште нешто, тоа што двеите Комисии го постојат свој работен документ е уште една обврска за двеите Цркви да ги продолжат разговорите иако каде што застапа, кога за тоа ќе се создадат поволни услови.

Каков проблем пак прејстипуваат името и сепаратноста на нашата Црква, како единствени отворени прашања, за некои поединци во Српската Православна Црква, Господ знае?! Ќе си зрешиме душа ако во тој правец размислуваме. Особено кога се знае дека ние не бараме томос за автокефалност од Белград, туку ги регулираме меѓусебните односи!?

Ваква е постојаната историска состојба во Република Македонија и ние не правиме идол од неа. Ако нешто се смени и ние ќе ја прилагодиме нашата историска дејност - за да можеме да ги водиме луѓето кон она што е единствено важно, Христос.

А што е во суштина спорот помеѓу духовните отци на Македонската Православна Црква и духовните отци на Српскиот егзархат? Духовните отци на Македонската Православна Црква се борат, согласно нивниот внатрешен духовен раст и ерархиско напредување, како и од своите епископски позиции, кога ќе се исполни времето, да ѝ овозможат на целата Македонска Православна Црква (на целиот македонски православен народ и на сите православни христијани што живеат на територијата на Република Македонија и се наоѓаат под канонска јурисдикција на Македонската Православна Црква - возбоновена Охридска Архиепископија) достоинство да влезе во канонско и литургиско единство со Српската Православна Црква и со останатите помесни сестрински Православни Цркви. Духовните отци на Српскиот егзархат да речеме дека ја имаат истата цел, но го промашија начинот, методот. Го отфрлија Христовиот богочовечки метод на решавање на проблемите однатре, преку внатрешно духовно восовршување и согласно на тоа ерархиско напредување во клирот на Македонската Православна Црква, во послушание, и го одбраа патот на своите помисли. Без умносрдечна молитва и духовна просветленост се самоповикаа да го решаваат клучното црковно прашање меѓу Македонската Православна Црква и Српската Православна Црква. Ако овој раскол и понатаму добие поддршка од Српската Православна Црква, може да се случи да прерасне во малку поголем

и ако не се променат пастирските услови, тоа ќе биде сè. Тоа е целта на демонот, поделбите и расколите. Не да се реши проблемот, односно да се исцели поделбата помеѓу православните браќа, туку така да остане. Зошто Српската Православна Црква би поддржала една ваква екстремна, деструктивна и очајничка опција, поне-сена од језуитски дух, составена од луѓе за кои ‘целта ги оправдува средствата’? Зошто Српската Православна Црква да не ги поддржи оние Епископи кои сакаат заедно со своето словесно стадо да влезат во канонско и литургиско единство со неа и со останатите помесни Православни Цркви? Зошто, поправо, Српската и останатите Православни Цркви со својата мудрост и грижа да не ја искористат севкупната постоечка состојба во полза на исцелување на нарушеното единство, едните скротувајќи ги, а другите поттикнувајќи ги? Оној што е мудар ќе знае тоа како да го направи. Мудриот Соломон ја препозна вистинската мајка во онаа што сакаше да го сочува животот на детето (*зашиџо целата нејзина ушроба се беше расшрејерила од жал спрема нејзиниот син*), а не во онаа која побара детето да биде пресечено на пола (3 Цар. 3, 16 - 27).

Господ да им даде покајание, просветленост и мудрост на нашите пастири кој пат да го одберат. Веруваме дека и покрај тоа што јавно и отворено се критикуваме меѓусебно љубовта нема да олади, дека ова меѓусебно промашување е уште поголема причина за љубов и копнеж за вистинска средба, дека никој од нас нема да го слушне страшниот глас: „Каине, каде е братот твој Авел?“ И уште: „Што направи? Чуј! Гласот на крвта од братот твој вика од земјата кон Мене“ (1 Мој. 4, 9 - 10).

